

Potentilla leuconota met zilvergrijze bladeren en groote gele bloemen, *P. parvula*, waarvan de bloemen veel kleiner zijn, *Swertia*, maar bovenal de zeer mooie *Hecatistis* (*Keysseria*; fig. 10), die sterk aan groote madeliefjes doet denken.

Swertia was boven op een steenhoop op den top de het hoogst voorkomende bloemplant van Celebes!

Tot nabij den top werd, soms vegetatievormend, een stevige heesterachtige

Composiet aangetroffen, waarschijnlijk een *Olearia*-soort, die tot dusverre van Celebes onbekend was.

Noode verlaten wij den top met het wijde uitzicht en den zeer bijzonderen plantengroei, waarvan ik slechts punts-gewijze de meest opvallende elementen heb aangestipt.

In Modderbivak op 3100 m b.z., omgeven door dikke *Sphagnum*-plak-katen, wordt het ingezamelde materiaal (eenige honderden nummers!) ingelegd en geregistreerd en heeft nog lang een geanimeerd gesprek plaats over het vele, dat wij die dagen hebben mogen zien.

Dan heeft de afdaling plaats en gaan wij andere streken tegemoet, met weer heel andere vegetatie-vormen, waarover ik later nog hoop te schrijven.

Fig. 10. ? *Keysseria* sp., een aromatische Composiet van het topdeel van den Rante Mario.
[foto van Steenis.]

Het meest opvallend was voor mij de groote verticale verspreiding van sommige soorten, vooral *Drimys*, *Leptospermum* en verschillende naaldhout-soorten, die vanaf den boschrand tot op of nabij den top werden aangetroffen, waarbij ik tevens de overtuiging kreeg van de waarheid van VAN STEENIS' bewering, dat zelfs op deze groote hoogte (3440 m b.z.) de aangetroffen open begroeiing grootendeels een gevolg is van menscheijk ingrijpen.

Ongetwijfeld zullen alle deelnemers de aangenaamste herinneringen aan dezen bergtocht blijven bewaren.

F. STEUP.

KORTE MEDEDEELINGEN

„Slangenbezwering”. — Naar aanleiding van de mededeeling van EDW. JACOBSON in de laatste Mei-aflevering (blz. 94–95) releveer ik hieronder een geval, dat ik in 1924 te Benkoelen van zeer nabij meemaakte en waarbij het den gever van „seances” niet zoo goed bekwam. Het moge tevens als waarschuwing dienen voor degenen, die nog niet voldoende mochten zijn doordrongen van het gevaar, dat altijd is verbonden aan het experimenteren met gifslangen.

Tijdens een wandeling op het rechter havenhoofd (± 6 u. n.m.) zag ik aan het einde een groepje Inlanders aandachtig naar de ijzerconstructie van het „licht” kijken. Naderbij gekomen zag ik het voorwerp van hun belangstelling, nl. een slang, die zich als een kluwen ± 2 m boven den grond om het ijzerwerk had gekronkeld. Dit op zichzelf is al een vermeldenswaard feit. Ik schatte de lengte van het havenhoofd vanaf den wal tot aan het „licht” zeker op 200 — 250 m, terwijl er aan den wal (bespoeld door de zee) geen struikgewas of ruigten voorkwamen.

Een der Inlanders, aan zijn kleeding duidelijk als kantoorklerk te herkennen, maakte aanstalten om de slang te grijpen. Ik waarschuwde hem, doch lachend beweerde hij, dat hij dit meer bij de hand

had gehad. Inderdaad maakte hij de kronkels los en tot mijn schrik zag ik, dat het een *Naja tripudians* was. Vergissen was hier onmogelijk.

De slang nam onmiddellijk de typische, dreigende verdedigingshouding aan en siste daarbij duidelijk hoorbaar. Ook de omringende Inlanders riepen onmiddellijk „oelar sendok"! De vangers speelde lachend met het dier, werd tot mijn verbazing niet gebeten en nam de slang mee naar huis.

Den volgenden morgen deelde één mijner kennissen, die bevriend was met den controleur, mij mede, dat er op het controleurskantoor een klerk was, die allerlei kunstjes met een slang uithaalde. Toen de klerk 's middags voor andere bezoekers weer een seance zou geven en in den cartonnen doos greep, waarin de slang was opgeborgen, trok hij plotseling de hand terug, daar het ondiep hem in de muis van de hand had gebeten. Ook dit liet hem onverschillig, want onmiddellijk daarop herhaalde hij zijn kunstjes met de slang. Dit gebeurde 's middags ± 1 uur. Dien zelfden middag tegen een uur of zes was ik op bezoek bij den dokter, toen er een paar Inlanders kwamen en hem verzochten mee te komen naar een kampong, waar iemand „ziek" lag, die door een slang was gebeten. De arts spoedde zich er onmiddellijk, gewapend met zijn tasch, heen en vond onzen klerk reeds in doodstrijd. Een ijlings toegediende kamferinjectie kon den ongelukkige echter niet meer baten.

Den volgenden morgen lag de slang als corpus delicti in het leeg kippenhok van den controleur voor belangstellenden te kijk, totdat ten slotte een schot een eind aan haar leven maakte.

Ik schatte de lengte van het dier op $\pm 1,5$ m.

Bandoeng, 20 Mei 1938. W. H. DE KRAMER.

Alang-alang-savannen. — In „Tectona", dl. 30 (1937), p. 641 zegt Dr VAN STEENIS: „Merkwaardig is — en die opvatting gaat terug naar JUNGHUHN —, dat volgens velen, alang² in die

Fig. 1. Alang²-savanne in Zuid-Tjiandjoer.

[foto v. d. schr.]

graszeën een groote rol zou spelen. Waar dit een zeer verspreide meening is, wil ik die nogmaals rechtzetten. Alang² is, ook in de grasbrandterreinen, een vrij sporadisch voorkomend gras. Alle hooge grassen worden zonder meer voor alang² uitgekreten . . .", enz. En tot slot: „Ik krijg den indruk, dat in Indië de meeste alang² nog langs de spoorbanen te vinden is."

Naar aanleiding van bovenstaande opmerkingen zij eraan herinnerd, dat langs de Zuidkust van den Preanger en elders in West-Java uitgestrekte savanne-achtige terreinen worden aangetroffen, waarop *Imperata* (Soend. eurih) zonder twijfel het meest domineerend gewas is. Tezamen vormen deze alang²-savannen een oppervlakte van vele duizenden hectaren. Dergelijke alang²-savannen zijn ons ook bekend uit de Lampongs.

M. BARTELS Jr.

Fig. 2. Bloeiend alang²-veld in het

[foto v. d. schr.] Sindangbarangsche.

BOEKBESPREKING

Het Aquarium, vereenigd met „Flora en Fauna". Maandblad voor Aquarium- en Terrariumkunde. Uitgave van den Ned. Bond van Aquarium-vereenigingen. — Jrg. VIII, No. 12, 1 Mei 1938.

De meeste nummers van dit tijdschrift, dat zich thans in zijn 8ste jaar bevindt, behandelen hoofdzakelijk onderwerpen, die den aquariumvriend interesseeren. De reden hiervan is, dat in Nederland